

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІОРЕСУРСІВІ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ

Кафедра виробничого та інвестиційного
менеджменту
Кафедра менеджменту ім. проф. Й.С. Завадського

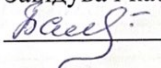
“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету аграрного
менеджменту

Анатолій ОСТАПЧУК
2023 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту
Протокол № 8 від “18” квітня 2023 р
В.о. завідувача кафедри
 Марина ДЄЛІНІ

на засіданні кафедри менеджменту ім.
проф. Й.С. Завадського
Протокол № 8 від “22” травня 2023 р
Завідувач кафедри
 Тетяна БАЛАНОВСЬКА

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП «Менеджмент»

 Віталій ЛУЦЯК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u>
Освітня програма	<u>«Менеджмент»</u>
Факультет	<u>аграрного менеджменту</u>
Розробник:	<u>професор, д.е.н., Деліні М.М., доцент, к.е.н., доцент Лобунець Т. В., доцент, к.е.н., доцент Вакуленко В.Л.</u>

Київ – 2023 р.

1. **ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**
«УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	«Менеджмент»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	<i>Обов'язкова</i>	
Загальна кількість годин	<i>180</i>	
Кількість кредитів ECTS	<i>6</i>	
Кількість змістових модулів	<i>4</i>	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	–	
Форма контролю	<i>Залік, екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	<i>3</i>	<i>3</i>
Семестр	<i>5,6</i>	<i>5,6</i>
Лекційні заняття	<i>60 (45/15) год.</i>	<i>10 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>60 (45/15) год.</i>	<i>16 год.</i>
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>164 год.</i>
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>6/2</i>	–

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни «Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю» є здобуття необхідних теоретичних знань та практичних навичок із концептуальних засад управління сучасним підприємством на основі найновіших напрямів економічного розвитку підприємства, а саме впровадження системи формування інноваційно-інвестиційного менеджменту на підприємстві для досягнення його оперативних та стратегічних цілей.

Основні завдання дисципліни – оволодіння теоретичними (базовими) знаннями з питань сутності інвестиційної діяльності, інвестиційного ринку, ресурсів та видів інвестицій, інвестиційного ринку; оцінки реальних та фінансових інвестицій, інвестиційного портфелю та його оптимізації; опанування методології проведення оцінки ефективності інвестиційних рішень; формування практичних навичок щодо проведення аналізу ризику інвестиційних процесів та оцінювання ефективності здійснення інвестицій в інноваційні проекти, а також з питань управління інноваційною діяльністю, а саме: визначенні сутності інноваційних процесів і методів управління ними; уточненні понятійного апарату теорії інноватики; визначенні місця і ролі інноваційної діяльності в сучасному світовому розвитку; аналізі ролі держави у створенні механізму регулювання інноваційних процесів та інноваційної діяльності; сутності механізмів стимулювання і фінансування науково-інноваційної сфери; теорії прийняття рішень у сфері інновацій.

Набуття компетентностей:

інтегральна: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук;

загальні компетентності:

ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК16. Здатність виявляти та аналізувати нові ринкові можливості, включаючи міжнародне бізнес-середовище, формулювати нові ідеї, розробляти проекти та організовувати управління бізнес-процесами.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 18. Демонструвати здатність виявляти перспективи розвитку підприємства, розробляти проекти, організовувати управління бізнес процесами на основі аналізу ринкових можливостей та міжнародного бізнес середовища.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

– повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Програма навчальної дисципліни МОДУЛЬ 1. УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 1. Теоретичні основи інвестиційної діяльності

Економічна сутність інвестицій, їх класифікація. Роль інвестицій у забезпеченні ефективного стратегічного розвитку підприємства та зростання його ринкової вартості. Основні поняття інвестиційної діяльності. Суб'єкти інвестиційної діяльності. Поняття інвестиційного менеджменту як професійної діяльності і наукового напрямку. Мета і напрямки інвестиційного менеджменту. Зв'язок теорії інвестиційного менеджменту з теорією загального менеджменту підприємства.

Тема 2. Інвестиційний ринок

Характеристика інвестиційного ринку, його структура і функції. Класифікація видів та сегментів інвестиційного ринку. Ринок капіталу, фондовий ринок та ринок інших фінансових інструментів. Інфраструктура інвестиційного ринку. Механізм функціонування та регулювання інвестиційного ринку. Кон'юнктура інвестиційного ринку та методи її аналізу. Інвестиційний клімат. Поняття інвестиційної привабливості. Інвестиційна привабливість галузі, регіону, підприємства та показники, що її характеризують. Етапи аналізу інвестиційної привабливості. Сучасні форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні.

Тема 3. Інвестиційні ресурси

Характеристика інвестиційних ресурсів та порядок їх формування. Види інвестиційних ресурсів. Основні етапи розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Оцінка вартості інвестиційних ресурсів. Методи прогнозування загального обсягу інвестиційних ресурсів. Джерела і методи формування інвестиційних ресурсів. Поняття вартості інвестиційних ресурсів. Оптимізація вартості і структури інвестиційних ресурсів. Формування і оптимізація бюджету капітальних вкладень.

Тема 4. Реальні та фінансові інвестиції.

Економічна сутність та основні форми реальних інвестицій. Методичні засади управління реальними інвестиціями підприємства. Оцінка об'єктів реальних інвестицій. Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів. Програма реальних інвестицій та її оптимізація. Критерії відбору реальних інвестиційних проектів. Фінансові інвестиції підприємства та їх форми. Групи цінних паперів як основні інструменти ринку фінансових інвестицій. Ринок цінних паперів та його учасники. Основні інструменти фондового вітчизняного ринку. Оцінювання

вартості та дохідності фінансових інвестицій.

Тема 5. Міжнародна інвестиційна діяльність

Характеристика іноземних інвестицій. Форми здійснення іноземних інвестицій. Класифікація іноземних інвестицій. Основні напрями міжнародної інвестиційної діяльності. Прямі інвестиції та їх форми в Україні. Портфельні інвестиції. Міжнародні фінансово-кредитні інститути та їх функції на інвестиційному ринку. Спеціальні економічні зони, мета створення та шляхи залучення іноземного капіталу. Види вільних економічних зон, які діють у світі. Сучасна політика України із залучення іноземних інвестицій. Умови здійснення іноземних інвестицій. Система гарантій щодо захисту прав іноземних інвесторів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

«УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 6. Управління та планування інвестиційної діяльності організацій

Завдання інвестиційного планування. Бізнес-план як інструмент інвестиційного планування. Зміст бізнес-плану реального інвестиційного проекту та характеристика основних його розділів. Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів. Календарний план реалізації реального інвестиційного проекту та порядок його розробки. Фактор часу в інвестиційному аналізі. Номінальна та реальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності. Визначення темпу та рівня інфляції, інфляційної премії. Інвестиційні проекти, їх класифікація та методи оцінки.

Тема 7. Управління інвестиційним портфелем

Цілі та завдання формування інвестиційного портфеля, його типи. Етапи формування портфеля інвестицій та підходи до управління ним. Ефективний і оптимальний портфель інвестицій. Методичні підходи до мінімізації ризиків портфеля, у т.ч. через диверсифікацію фінансових інструментів. Загальна оцінка сформованого портфеля інвестицій підприємства за критеріями дохідності, ризику та ліквідності. Методи оцінки впливу на ефективність фінансових інвестицій. Організація системи моніторингу ефективності портфеля інвестицій. Оперативне управління інвестиційним портфелем і його реструктуризація. Обґрунтування управлінських рішень щодо реконструкції портфеля фінансових інвестицій, ефективних форм реінвестування капіталу.

Тема 8. Оцінка ефективності інвестиційних рішень

Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій. Основні принципи і методи оцінювання ефективності та фінансової реалізованості інвестиційної діяльності. Критерії ефективності реальних інвестиційних проектів – чистий приведений дохід, індекс дохідності, період окупності, внутрішня норма дохідності та ін., порядок їх розрахунку. Взаємозв'язок окремих показників оцінки ефективності реальних інвестицій. Методи оцінки ліквідності реальних інвестиційних проектів. Вплив показників ліквідності на прийняття інвестиційних рішень.

Тема 9. Перспективи досягнення економічної ефективності інвестиційної діяльності

Стратегічна політика підприємства та його інвестиційна стратегія. Основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії підприємств. Прогноз прибутку від реалізації інвестицій. Принципи оцінювання результатів інвестиційної діяльності. Шляхи досягнення економічної ефективності інвестиційної діяльності організацій.

Аналіз ймовірних ризиків підприємства. Поняття інвестиційних ризиків. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками. Поняття систематичного та несистематичного інвестиційних ризиків. Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків. Премія за ризик та методи її розрахунку.

Тема 10. Особливості управління інноваційними інвестиціями

Сутність інноваційних інвестицій та їх значення для економічного розвитку підприємства та країни загалом. Способи здійснення інноваційних інвестицій. Обґрунтування інвестицій в інноваційні проекти та оцінювання їх ефективності. Проектний інноваційно-інвестиційний аналіз. Особливості венчурних інвестицій. Джерела венчурного капіталу.

МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 11. Сутність поняття управління інноваціями

Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції. Інновації як фактор економічного зростання організації. Сучасні аспекти нововведень та розвиток конкуренції. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання.

Зміст поняття "інновація". Причини виникнення та поширення нововведень. Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Інноваційний менеджмент як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами та інноваційною діяльністю організації.

Оцінка чинників впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на інноваційну діяльність. Характеристика інноваційної інфраструктури. Ринок новацій. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Загальна модель інноваційного процесу.

Тема 12. Інноваційна діяльність як об'єкт управління

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої інноваційної діяльності. Оцінка чинників впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації. Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 13. Вибір інноваційної стратегії

Значення та поняття інноваційної стратегії. Головні цілі інноваційного

стратегічного планування. Етапи розробки інноваційної стратегії. Їх розширена характеристика.

Формулювання загальної мети та можливі цілі інноваційної діяльності організації. Основні вимоги до цілей інноваційної діяльності. Особливості аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища інноваційної організації. Аналіз інноваційних можливостей організації. Оцінка інноваційного середовища. Стан інноваційного, науково-технічного потенціалу. Оцінка технологій та виробничих процесів щодо їх здатності до впровадження новацій. Оцінка соціально-організаційних можливостей. Аналіз конкурентних переваг організації. Характеристика чинників зовнішнього середовища інноваційної організації.

Типи інноваційних стратегій та їх характеристика. Шляхи розробки інноваційних стратегій. Методи оцінки та вибору інноваційних стратегій. Характеристика життєвого циклу інноваційного продукту. Послідовність підготовки вихідної інформації для прийняття управлінських рішень по формуванню науково-технічної та інноваційної політики організації.

Тема 14. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій». Інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних організаціях. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності. Науково-технічне співробітництво. Інтеграція науки та виробництва. Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. «ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 15. Управління інноваційним розвитком організації

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень. Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, технікоекономічне, оперативно-календарне планування інновацій. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень. Мотиваційний

механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 16. Трансфер технологій та його види

Сутність трансферу технологій та його види. Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Фінансування інноваційного проекту. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту. Інформаційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту. Управління проектними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

Тема 17. Оцінка ефективності інновацій

Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективності витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування.

Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційних проектів. Аналіз інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

Тема 18. Законодавче регулювання інноваційної діяльності

Мета і головні принципи державної інноваційної політики. Система законодавства у сфері інноваційної діяльності. Сутність та форми державного регулювання інноваційної діяльності.

Роль держави в здійсненні інноваційної діяльності. Держава як головний суб'єкт інноваційної діяльності. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів.

Методи і напрями державної підтримки інноваційної діяльності. Формування національної моделі регулювання інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні. Особливості інноваційного розвитку в провідних індустріальних та постіндустріальних країнах світу.

Структура навчальної дисципліни

N теми	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
		денна форма					Заочна форма					
		усього	у тому числі				усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Управління інвестиційною діяльністю												
Змістовий модуль 1. «ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»												
1	Теоретичні основи інвестиційної діяльності	11	4	4			3	12	1			11
2	Інвестиційний ринок	15	6	6			3	12		1		11
3	Інвестиційні ресурси	11	4	4			3	12	1			11
4	Реальні та фінансові інвестиції	11	4	4			3	12		1		11
5	Міжнародна інвестиційна діяльність	12	4	4			4	12		1		11
	Разом за змістовним модулем 1	60	22	22			16	60	2	3		55
Змістовий модуль 2. «УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»												
6	Управління та планування інвестиційної діяльності організацій	13	5	5			3	12	1			11
7	Управління інвестиційним портфелем	11	4	4			3	12		1		11
8	Оцінка ефективності інвестиційних рішень	15	6	6			3	12		1		11
9	Перспективи досягнення економічної ефективності інвестиційної діяльності	11	4	4			3	12		1		11
10	Особливості управління інноваційними інвестиціями	10	4	4			2	12	1			11
	Разом за змістовним модулем 2	60	23	23			14	60	2	3		55
Модуль 2. Управління інноваційною діяльністю												
Змістовий модуль 3. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»												
11	Сутність поняття управління інноваціями	8	2	2			4	8	1	1		6

12	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	8	2	2		4	8	1	1			6
13	Вибір інноваційної стратегії	7	2	2		3	7	1	2			4
14	Організаційні форми інноваційної діяльності	7	2	2		3	7		1			6
	Разом за змістовним модулем 3	30	8	8		14	30	3	5			22
Змістовий модуль 4. «ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»												
15	Управління інноваційним розвитком організації	8	2	2		4	8	1	1			6
16	Трансфер технологій та його види	8	2	2		4	8	1	1			6
17	Оцінка ефективності інновацій	8	2	2		4	8	1	2			5
18	Законодавче регулювання інноваційної діяльності	6	1	1		4	6		1			5
	Разом за змістовним модулем 4	30	7	7		16	30	3	5			22
	РАЗОМ	180	60	60		60	180	10	16			164

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
не передбачено навчальним планом		

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

6.

N теми	Назва тем	Кількість годин
	Модуль 1. Управління інвестиційною діяльністю	
1	Теоретичні основи інвестиційної діяльності	3
2	Інвестиційний ринок	6
3	Інвестиційні ресурси	4
4	Реальні та фінансові інвестиції	4
5	Міжнародна інвестиційна діяльність	4
6	Управління та планування інвестиційної діяльності організацій	6
7	Управління інвестиційним портфелем	4
8	Оцінка ефективності інвестиційних рішень	6
9	Перспективи досягнення економічної ефективності інвестиційної діяльності	4
10	Особливості управління інноваційними інвестиціями	4

Модуль 2. Управління інноваційною діяльністю		
11	Сутність поняття управління інноваціями	2
12	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	2
13	Вибір інноваційної стратегії	2
14	Організаційні форми інноваційної діяльності	2
15	Управління інноваційним розвитком організації	2
16	Трансфер технологій та його види	2
17	Оцінка ефективності інновацій	2
18	Законодавче регулювання інноваційної діяльності	1
	РАЗОМ	60

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
не передбачено навчальним планом		

7. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ теми	Назва тем	Кількість годин
Модуль 1. Управління інвестиційною діяльністю		
1	Теоретичні основи інвестиційної діяльності	3
2	Інвестиційний ринок	3
3	Інвестиційні ресурси	3
4	Реальні та фінансові інвестиції	3
5	Міжнародна інвестиційна діяльність	4
6	Управління та планування інвестиційної діяльності організацій	3
7	Управління інвестиційним портфелем	3
8	Оцінка ефективності інвестиційних рішень	3
9	Перспективи досягнення економічної ефективності інвестиційної діяльності	3
10	Особливості управління інноваційними інвестиціями	2
Модуль 2. Управління інноваційною діяльністю		
11	Сутність поняття управління інноваціями	4
12	Інноваційна діяльність як об'єкт управління	4
13	Вибір інноваційної стратегії	3
14	Організаційні форми інноваційної діяльності	3
15	Управління інноваційним розвитком організації	4
16	Трансфер технологій та його види	4
17	Оцінка ефективності інновацій	4
18	Законодавче регулювання інноваційної діяльності	4
	РАЗОМ	60

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

8.1. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Сутність інвестування. Розуміння представників провідних економічних шкіл щодо терміну «інвестиція».
2. Надати характеристику основним об'єктам інвестування.
3. Обґрунтувати, навіщо підприємствам необхідно інвестування.
4. Визначте ознаки, за якими класифікують інвестиції.
5. Хто такі інвестори? Визначте ознаки, за якими класифікують інвесторів.
6. Визначте зміст інвестиційної діяльності, її взаємозв'язок з іншими видами діяльності.
7. Грошовий потік: економічна сутність поняття, визначення, види та їх характеристика
8. Чому грошовий потік а не прибуток стають центральним показником в інвестуванні.
9. Що таке фінансові інвестиції?
10. Охарактеризуйте акції як об'єкт фінансового інвестування.
11. Перелічіть види акцій.
12. Назвіть джерела фінансування проектів за відносинами власності.
13. Визначте основні методи оцінки ефективності інвестиційного проекту.
14. Визначте роль аналізу відхилень основних показників діяльності підприємства.
15. За якими групами критеріїв здійснюється оцінка інвестиційних проектів?
16. Розкрийте зміст поняття «інноваційні інвестиції підприємства», дайте характеристику їх основних форм.
17. Охарактеризуйте роль і значення інвестиційної діяльності.
18. Охарактеризуйте сутність оперативного аналізу діяльності підприємства.
19. Поясніть принцип теорії обмежень у роботі центрів відповідальності.
20. Проведіть аналіз оточення інвестиційного проекту.
21. Надати характеристику основним об'єктам інвестування.
22. Обґрунтувати, навіщо підприємствам необхідно інвестування.
23. Визначте ознаки, за якими класифікують інвестиції.
24. Хто такі інвестори? Визначте ознаки, за якими класифікують інвесторів.
25. Визначте зміст інвестиційної діяльності, її взаємозв'язок з іншими видами діяльності.
26. Грошовий потік: економічна сутність поняття, визначення, види та їх характеристика
27. Два основних методи розрахунку величини потоку грошових коштів.
28. Що таке фінансові та реальні інвестиції?
29. У чому полягає зміст оцінки ефективності фінансових інвестицій?
30. Які аспекти охоплює поняття «інноваційний менеджмент»?
31. У чому полягає особливість формування інноваційних цілей?
32. Які завдання виконує інноваційний менеджмент?

33. Що розуміється під функціями інноваційного менеджменту і за якими ознаками їх розрізняють?
34. Розкрийте сутність функції прогнозування.
35. Яке значення має метод написання сценарію для розвитку інновацій?
36. Що таке метод Дельфі, у чому полягає його особливість?
37. Окресліть сферу діяльності інноваційного менеджера.
38. У чому полягає процес прийняття рішень в інноваційному менеджменті?
39. Як взаємодіють основні функції в системі інноваційного менеджменту?
40. Як розвивається інноваційний менеджмент в Україні? Наведіть приклади.
41. Поясніть зміст інноваційного типу розвитку. Назвіть критерії, за якими, на вашу думку, визначається рівень інноваційного розвитку.
42. Опишіть методи управління інноваціями, особливості управлінської діяльності в умовах інноваційного типу розвитку.
43. У чому полягає сутність інноваційного процесу. Які його різновиди відомі? Назвіть його стадії.
44. У чому полягає сутність циклічності інноваційних процесів?
45. Яку роль відіграє наука в інноваційному процесі?
46. Яким чином здійснюється взаємодія учасників інноваційного процесу?
47. Що є причинами інноваційних ідей? Які існують джерела ідей інновацій?
48. Назвати й охарактеризувати методи генерування і відбору інноваційних ідей.
49. Які критерії, процедури та алгоритм оцінки ринкової адекватності ідей і задумів інновацій на ранніх етапах інноваційного циклу?
50. Які існують ризики на етапах інноваційного циклу?
51. У чому сутність наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності в інноваційному процесі?
52. Надайте характеристику видам інноваційного процесу: простому внутрішньо організаційному, простому міжорганізаційному, розширеному.
53. Яким чином розраховуються витрати на інноваційний процес та визначається ефективність інноваційного процесу?
54. Назвіть три основних типи науково-інноваційного розвитку промислово-розвинутих країн.
55. Розкрийте поняття “інноваційна програма”. В чому полягає інвестування в зовнішні умови та у власну діяльність?
56. Охарактеризуйте основні етапи формування інноваційної політики організації.
57. Які основні стадії включає фінансування інноваційної програми?
58. Охарактеризуйте позабюджетні форми інвестування інноваційної діяльності.

59. Які є найважливіші джерела недержавної системи інвестування інноваційних проектів?

8.2. Тестові завдання

1. Вкладанням коштів у знову створені виробничі фонди і оновлений виробничий апарат є:

- а) фінансові інвестиції
- б) реальні інвестиції
- в) номінальні інвестиції
- г) чисті інвестиції

2. Величина доходу від інвестування або надання грошей у борг залежить від:

- а) номінальної вартості грошових коштів, які інвестуються
- б) вартості грошей на початку їх інвестування
- в) обсягу інвестицій, ставки відсотку та тривалості вкладення коштів
- г) ставки відсотку, яка використовується для нарощення та дисконтування

3. Показник, який демонструє ефективність інвестицій це:

- а) NPV
- б) PI
- в) IRR
- г) PBP

4. Планування проекту передбачає:

- а) Планування віх для контролю якості проекту, планування ризиків
- б) Планування робіт, їх тривалості та взаємозв'язків
- в) Планування цілей і результатів, комунікацій та контрактів проекту
- г) Всі варіанти разом

5. Ініціатором проекту є:

- а) суб'єкт діяльності, зацікавлений в досягненні основної мети результатів проекту;
- б) учасник, що здійснює фінансування проекту і зацікавлений в досягненні фінансових результатів проекту;
- в) суб'єкт, що є носієм основної ідеї проекту і ініціативи по його реалізації;
- г) керівник підприємства, установи чи організації

6. Етап фінансування створення інновації, який охоплює стадії зародження ідеї, науково-дослідних та експериментально-конструкторських робіт для перетворення ідеї на продукт, розробку технології його виробництва є етапом:

- а) розробки товару
- б) комерціалізації інновації
- в) впровадження
- г) зростання
- д) зрілості
- е) занепаду

7. Яке з наведених правил не належить до тих, яких потрібно дотримуватися підприємствам у процесі формування інвестиційних ресурсів?

- а) максимально використовувати власні джерела і мінімально – зовнішні
- б) мінімізувати витрати на залучення інвестиційних ресурсів із різних джерел
- в) оптимізувати структуру капіталу, що використовується в інвестиційному процесі
- г) оптимізувати структуру виробництва відповідно до вимог інвестиційного ринку

8. На стадії якої фази циклу процесу реалізації інвестиційної політики здійснюється оцінка характеру і розмірів впливу заходів інвестиційної політики на навколишнє середовище, соціальну й демографічну ситуацію?

- а) концептуальна фаза
- б) фаза розробки інвестиційної політики підприємства
- в) фаза оцінки реалізації інвестиційної політики
- г) фаза реалізації інвестиційної політики

9. Рух грошових потоків від поточної вартості до майбутньої називається:

- а) капіталізацією
- б) дисконтуванням за простих відсотків
- в) пренумерандо
- г) постнумерандо

10. Дисконтуванням називають:

- а) рух грошових потоків від поточної вартості до майбутньої
- б) визначення ефективної відсоткової ставки
- в) рух вартості від майбутньої до поточної
- г) нарощування грошових потоків

11. Довгострокові фінансові інвестиції – це?

- а) інвестиції, термін погашення яких перевищує один рік;
- б) інвестиції, термін погашення яких перевищує 10 років;
- в) інвестиції, термін погашення яких до одного року;
- г) фінансова діяльність.

12. До власних фінансових засобів підприємства, які направляються на реалізацію інвестиційного проекту не належать:

- а) Нерозподілений прибуток підприємства
- б) Кошти власників підприємства
- в) Резерви підприємства
- г) Облігації

13. Інноваційні проекти фінансуються переважно за рахунок:

- а) Проектного фінансування
- б) Акціонування
- в) Венчурного фінансування
- г) Державно-приватного партнерства.

14. Інвестиційна діяльність – це?

- а) це придбання та реалізація тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів;
- б) це придбання та реалізація необоротних активів, фінансових інвестицій;
- в) операційна діяльність;
- г) немає вірної відповіді.

15. Соціальний ефект інноваційної діяльності характеризується:

- а) зростанням валового прибутку інноваційної компанії;
- б) приростом доходів працівників інноваційної організації;
- в) зниженням викидів в атмосферу.

16. Інноваційний проект є економічно ефективним, якщо індекс рентабельності інновацій більша ніж 0, але менше ніж 1

- а) так;
- б) ні.

17. До джерел недержавної системи фінансування інноваційних проектів відносяться:

- а) кредити комерційних банків;
- б) бюджети регіонів
- в) спеціалізовані й благодійні фонди;
- г) власні засоби підприємств;
- д) державний бюджет.

18. Стратегічною інноваційною ціллю компанії є забезпечення високої конкурентоспроможності компанії

- а) так;
- б) ні.

19. Третя стадія інноваційного циклу – організація промислового виробництва – має три основні фази. Серед фаз третьої стадії знайдіть одну зайву:

- а) проведення науково-практичної конференції в галузі;

- б) пошук інвестицій;
- в) прийняття рішення про початок виробництва нового товару;
- г) постановка на потік.

20. Серед обов'язкових якостей інновації є одна зайва, знайдіть її

- а) можливість патентування;
- б) можливість виробничого впровадження та комерціалізації;
- в) присутність науково-технічної новизни.

21. Основу вироблення інноваційної стратегії становлять теорія життєвого циклу продукту, ринкова позиція фірми й проведена нею науково-технічна політика

- а) так;
- б) ні.

22. Інноваційне підприємство – це підприємство або об'єднання підприємств, що розробляє, виготовляє і реалізує інноваційні продукти або продукцію (послуги), обсяг яких у грошовому вимірі перевищує _____ його загального обсягу.

- а) 75%;
- б) 70%;
- в) 60%;
- г) 80%.

23. Під інноваційним ризиком розуміють ризик, пов'язаний з:

- а) інноваційними процесами;
- б) науково-технічними проектами;
- в) інфляцією грошей;
- г) виробництвом продукції.

24. Який варіант відповіді розкриває головні умови успішної реалізації інноваційного проекту найкращим чином?

- а) ясність місії, загальних цілей та стратегій на всіх рівнях, надійність інформації та розрахунків, наявність ресурсів та єдиної команди, а також досвідченого керівника проекту;
- б) ясність місії, загальних цілей та стратегій на всіх рівнях, надійність інформації та розрахунків;
- в) ясність місії, загальних цілей та стратегій на всіх рівнях.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка презентацій і реферативних доповідей, інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного

застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблемта заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Відповідно до «Положення про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України», затвердженого Вченою радою НУБіП України 26 квітня 2023 року, протокол №10, видами контролю знань здобувачів вищої освіти є поточний контроль, проміжна та підсумкова атестації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Проміжна атестація проводиться після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля.

Проміжна атестація має визначити рівень знань здобувачів вищої освіти з програмного матеріалу змістового модуля (рейтингова оцінка із змістового модуля), отриманих під час усіх видів занять і самостійної роботи.

Форми та методи проведення проміжної атестації, засвоєння програмного матеріалу змістового модуля розробляються лектором дисципліни і затверджується відповідною кафедрою у вигляді тестування, письмової контрольної роботи тощо.

Засвоєння здобувачем вищої освіти програмного матеріалу змістового модуля вважається успішним, якщо рейтингова оцінка його становить не менше, ніж 60 балів за 100-бальною шкалою.

Зарахування всього навчального матеріалу дисципліни не звільняє здобувача вищої освіти від складання екзамену з цієї дисципліни.

Після проведення проміжних атестацій зі змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектором дисципліни визначається рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{НР}$ (не більше 70 балів) за формулою (1):

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ}^{(1)} \cdot K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + R_{ЗМ}^{(n)} \cdot K_{ЗМ}^{(n)})}{K_{Дис}}, \quad (1)$$

де $R_{ЗМ}^{(1)}, \dots, R_{ЗМ}^{(n)}$ – рейтингові оцінки із змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K_{ЗМ}^{(1)}, \dots, K_{ЗМ}^{(n)}$ – кількість кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) (або годин), передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K_{ЗМ}^{(1)} + \dots + K_{ЗМ}^{(n)}$ – кількість кредитів ЄКТС (або годин), передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі.

Формулу (1) можна спростити, якщо прийняти $K_{ЗМ}^{(1)} = \dots = K_{ЗМ}^{(n)}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R_{ЗМ}^{(1)} + \dots + R_{ЗМ}^{(n)})}{n} \quad (2)$$

Рейтинг здобувача вищої освіти з навчальної роботи округлюється до цілого числа.

Підсумкова атестація включає семестрову та державну атестацію здобувачів вищої освіти.

Семестрова атестація знань студентів з дисципліни «Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю» в першому (5) семестрі – залік, в другому (6) - екзамен.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{дис}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{ат}$ (3)

12. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю» (робоча програма навчальної дисципліни,

програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Investment management: study guide for students of the specialty 073 "Management". L.V. Shynkaruk, M.M. Dielini, T.O. Vlasenko, A.V. Dergach. Kyiv: NULES, 2023. 336 p.

2. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII (із змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. Веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1560-12>. (дата звернення: 20.04.2023)

3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV (із змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. Веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>. (дата звернення: 20.04.2023)

4. Алейнікова О.В., Притула Н.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент. Навчальний посібник. Київ: ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. 614 с.

5. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М.Ю. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 480с.

6. Деліні М.М., Князева Т.В. Міжнародні та національні гранти : навч.-метод. комплекс для магістрів спеціальності 073 «Менеджмент». Вінниця, 2018. 92с.

7. Воржакова Ю. П., Чупріна М .О. Інноваційний менеджмент: навчально-методичний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 130 с.

8. Задоя А.О. Міжнародна інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 122 с.

9. Інвестиційний менеджмент: Методичні. вказівки до підготовки і проведення консалтингової гри «Проектінвест» / Уклад.: Л.В. Шинкарук, Т.О. Власенко. К., 2020. 80 с.

10. Майорова Т.В. Проектне фінансування: підручник. Київ: КНЕУ, 2017. 434 с.

11. Ткаленко Н. В. Ремньова Л. М., Маргасова В. Г., Виговська В.В., Ніколаєнко Ю. В. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Кондор-Видавництво, 2018. 232 с.

12. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Мостенська Т.Г. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України., 2017. 160 с.

13. Череп О. Г. Інноваційний розвиток підприємства: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2019. 548 с.

14. Череп А. В., Пуліна Т. В., Череп О. Г. Інноваційний менеджмент: підручник. Київ: Кондор, 2018. 442 с.

15. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Якимів А.І. Державне управління інвестиційною діяльністю: навч. посібник. Львів: «Новий світ-2000», 2020. 429 с.
16. Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Ливдар М.В. Фінанси: Навчальний посібник. Львів: Видавництво «Простір-М», 2018. 298с.
17. Горбовий А. Ю. Інноваційний менеджмент: навчальний посібник. Ірпінь: Ун-т ДФС України, 2019. 285 с.
18. Іванова О. А. Економіка та організація інноваційної діяльності : навчальний посібник. Харків: Вид-во НУА, 2020. 108 с.
19. Ілляшенка С. М. Управління інноваційною діяльністю. Основи інноваційного менеджменту: магістерський курс: підручник. Київ: Університетська книга, 2020. 856 с.
20. Князь С. В., Георгіаді Н. Г. Інноваційний менеджмент: статикодинамічна візуалізація: підручник. Львів: Львівська політехніка, 2011. 212 с.
21. Копитко М. І. Управління інноваціями: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 292 с.
22. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.
23. Микитюк П. П. Інноваційний менеджмент: підручник. Тернопіль: ТНЕУ: Економічна думка, 2019. 517 с.
24. Філіппова С. В., Юдін М. А. Інноваційний контролінг в діяльності промислових підприємств: навчальний посібник. Одеса: Видавництво Одеський національний політехнічний університет, 2016. 134 с.
25. Afuah, A. (2020). Innovation management-strategies, implementation, and profits. New York, USA: Oxford University Press, 80.

Додаткові:

1. Bannikov, V., Lobunets T., Buriak, I., Maslyhan, O., Shevchuk, L. On the question of the role of project management in the digital transformation of small and medium-sized businesses: essence and innovative potential. *Amazonia Investiga* Том 11. 2022. № 55. Р. 334-343. URL: <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2105>
2. Бударна В. О. Інвестиційна політика України: досвід законодавчого забезпечення. *Економіка та право*. 2018. № 2. С. 41-49. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpr_2018_2_5 (дата звернення: 20.04.2023)
3. Vlasenko T.O., Chernysh, R.F., Dergach, A.V., Lobunets T.V., Kurylo, O.B. Investment security management in transition economies: Legal and organizational aspects. *International Journal of Economics and Business Administration*. №8(2). 2020. P. 200-209. URL: <https://ijebe.com/journal/452>
4. Гурочкіна В. В. Інвестиційна політика підприємства: матриця стейкхолдерів та драйвери розвитку взаємодії. *Вісник Хмельницького національного університету*. Економічні науки. 2019. № 4, Том 2. С. 89–97.

5. Державно-приватне партнерство як механізм реалізації нової регіональної політики: можливості застосування та практичні аспекти підготовки і впровадження інвестиційних проектів. URL: http://rdpa.regionet.org.ua/images/129/PPP_report_U-LEAD_30_10_2017.pdf (дата звернення: 20.04.2023)
6. ЄБРР планує реалізувати в Україні понад 150 проектів для підтримки малого і середнього бізнесу. URL : <https://eu-ua.org/novyny/yebr-planetue-realizuvaty-v-ukrayini-ponad-150-proektiv-dlya-pidtrymky-malogo-i-serednogo> (дата звернення: 20.04.2023)
7. Корюгін А.В., Лобунець Т.В. Ринок землі як інструмент активізації діяльності в аграрній сфері. *Економіка та суспільство*. 2022. №39. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1377>
8. Лазарева О.В. Інвестиційна політика регіонів. Електронний ресурс. URL: <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/metodser/128/11.pdf> (дата звернення: 20.04.2023)
9. Лобунець Т.В., Гончар Г.П. Особливості інвестування бізнесу в умовах війни. *Наукові перспективи*. №8. 2022. С. 155-164. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/2371>
10. Оцінка ефективності інвестицій в Excel. Розрахунок NPV, PP, DPP, IRR, ARR, PI. URL: <https://sgv.in.ua/off-lifaq/28-otsinka-efektivnosti-investitsij-v-excel-rozrakhunok-npv-pp-dpp-irr-arr-pi> (дата звернення: 20.04.2023)
11. Петровський П.М. Державна інвестиційна політика у сфері сільського господарства України. Державно-управлінські студії. Т.1, №11. 2019.
12. Селіверстова Л. С., Міх О. М. Інвестиційна політика підприємства в контексті забезпечення сталого розвитку країни. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7433> (дата звернення: 20.04.2023)
13. Фінансовий лізинг в Україні: поточний стан та перспективи розвитку. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/2541156-finansovij-lizing-v-ukraini-potocnij-stan-ta-perspektivi-rozvitku.html> (дата звернення: 20.04.2023)

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. Веб-сайт. URL: [http:// www.portal.rada.gov.ua](http://www.portal.rada.gov.ua) (дата звернення: 20.04.2023)
2. Законодавство України. Веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/> (дата звернення: 20.04.2023)
3. Кабінет Міністрів України. Веб-сайт. URL: [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua) (дата звернення: 20.04.2023)
4. Міністерство фінансів. Веб-сайт. URL: [http:// www.minfin.gov.ua](http://www.minfin.gov.ua) (дата звернення: 20.04.2023)
5. Міністерство економіки України. Веб-сайт. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA> (дата звернення: 20.04.2023)

6. Державна податкова служба України Веб-сайт. URL: <http://www.tax.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2023)
7. Державна служба статистики України. Веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2023)
8. Національний інститут стратегічних досліджень. Веб-сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua> (дата звернення: 20.04.2023)
9. Центр перспективних соціальних досліджень. Веб-сайт. URL: <http://www.cpsr.org.ua> (дата звернення: 20.04.2023)